

Circulaire Revive Stadswijken

Experimenteren met circulair groen en water en circulaire sloop

HET PROJECT IN HET KORT

Als projectontwikkelaar coördineert Revive de hele keten van een bouwproject, van sloop en renovatie tot eindproduct. Daardoor hebben we de mogelijkheid om op verschillende duurzamere strategieën in te zetten. Zo focussen we samen met onze partners op **efficiëntieverbetering**, zodat we ons **verbruik van grondstoffen en mineralen kunnen verminderen**. Dat gebeurt zowel tijdens de sloopfase als gedurende de daaropvolgende renovatie- en bouwfase. Samen met onze architecten en studie bureaus trachten we projecten te ontwerpen waarbij we hergebruiken wat mogelijk is en moeite doen om een gebruikt product te upcyclen.

Wij wensen een **werkelijke duurzame impact** te creëren, en willen circulaire toepassingen niet zomaar gebruiken als greenwashing. Daarom vinden we het belangrijk dat een toepassing op alle vlakken klopt, alvorens we ze implementeren. Dat vergt natuurlijk de nodige onderzoeken en experimenten. Met dit project kunnen we onze **kennis uit verschillende projecten bundelen, uitbreiden met externe expertise en nog verder experimenteren**.

In het **eerste deel** van het project hebben we voornamelijk het **circulaire netwerk verkend** via studiedagen, workshops en overlegmomenten met anderen. We organiseerden zelf workshops en overlegmomenten met o.a. buurtbewoners, architecten, aannemers, OVAM, De Vlaamse Milieumaatschappij ...

Het tweede deel stond in het teken van **concreet experimenteren met circulaire toepassingen** op bestaande Revive-sites: Saffrou in Oudenaarde, de Agfa-site in Edegem, Komet in Mechelen en Cinoco in Brussel. Zo onderzochten we het hergebruik van bemalingswater op brownfieldsites, de implementatie van gevelpanelen en vloerroosters, het recycleren van primaire materialen uit betonpuin ...

PROJECTGEGEVENS

Dossiernummer: 2018-041
 Looptijd: 12/2019 tot 02/2021
 Subsidiebedrag: € 100.000

Een project van:

Revive NV

Samen met:

300 Bomen voor elke Gentenaar, Drees & Sommer

[naar de databank >](#)

revive
we build society.

BELANGRIJKSTE RESULTATEN

1

Hergebruik van bemalingswater heeft slechts een beperkte impact. Er is nood aan een overzicht van stedelijke locaties waar bemalingswater geloosd kan worden met een positieve impact op droogtebestrijding.

2

De **opschaling** van de **innovatieve techniek waarbij betonpuin wordt vermalen** tot primaire materialen verloopt **traag**. Misschien is het interessanter om in te zetten op een verdere verkleining van de voetafdruk van primair cement.

3

Materiaalpaspoorten, met informatie over de herkomst van materiaal, zullen net zo belangrijk worden als energiecertificaten. Wij kunnen ze inzetten om onze bouwprojecten **transpanter** te maken en kopers mee verantwoordelijk te maken voor hun keuzes.

4

De **testcases met mosmatten** (in samenwerking met 300 BOMEN) zijn **veelbelovend**. We kijken uit naar verschillende toepassingen van mosmatten, zowel horizontaal (platte daken), als verticaal (omheiningen en muren), met recuperatie van het gebruikte regenwater.

BELANGRIJKSTE GELEERDE LESSEN

1

Kiezen voor een circulaire aanpak **vraagt een grotere tijdsinvestering**. De bereidheid van de architect en opdrachtgever om met circulaire materialen te werken, is al een zeer belangrijk startpunt, maar uiteindelijk gaan de zaken het vlotst als alle partners in het proces op eenzelfde lijn staan.

2

Time management is voor elk onderzoeksproject een uitdaging. Iedereen is gemotiveerd om met nieuwe technieken te experimenteren, maar tegelijk vergen andere lopende projecten zoveel tijd dat het niet altijd prioriteit krijgt.

3

Bij circulair bouwen moeten **bepaalde keuzes al heel vroeg gemaakt worden**, soms al tijdens de onderhandelingen bij het aanbestedingsdossier. Op dat ogenblik is er echter nog **te weinig zicht op welke (circulaire) materialen beschikbaar** zullen zijn voor hergebruik tijdens de bouw zoveel maanden (jaren) later.

4

Lastenboeken zijn ook een uitdaging wanneer in een project de verkoop vroeg start. Zo verwacht de klant een specifieke kleur van tegels of een bepaald type deur, die later misschien net niet beschikbaar is in een circulair depot.

WAT BRENGT DE TOEKOMST?

Het einde van dit project betekent voor ons zeker niet het einde van ons onderzoek naar meer circulariteit. Integendeel, we zijn ervan overtuigd dat het een steeds belangrijkere rol zal spelen in sloop-, renovatie- en bouwprojecten en dat circulair bouwen in de toekomst het nieuwe normaal wordt. Daarom zullen we blijven specifieke verwachtingen opnemen in de contracten met onze aannemers, onderleveranciers en studie bureaus. De hiaten die nu nog bestaan in het systeem, zullen na verloop van tijd wel verdwijnen en we zullen letterlijk en figuurlijk ons circulaire steentje bijdragen.

Tijdens de loop van het project zijn bovendien **twee nieuwe fondsen opgericht** om onze projecten te financieren. **Investerders tonen steeds meer interesse** omwille van het **duurzaamheidsverhaal**. Zo heeft de coronacrisis een aantal trends versneld, zoals de neiging om te beleggen in ESG-rated investeringen. Investerders kiezen ons tegenwoordig ook omdat we een ecologische en maatschappelijke meerwaarde creëren.

